

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
miikka.kulpakko(a)hel.fi

Tämä on Helsingin kaupungin
vammaisneuvoston hyväksymän
asiakirjan sähköinen versio.

Viite: lausuntopyyntö mikroliikenneluvan lupaehtojen luonnoksesta

Asia: Vammaisneuvoston lausunto Helsingin mikroliikenneluvan lupaehtojen luonnoksesta

Vammaisneuvosto kiittää mikroliikenneluvan lupaehtojen esittely- ja keskustelutilaisuuden järjestämisestä 22.9. sekä lausuntopyynnöstä. Vammaisneuvosto kannattaa, että lupaehtoihin tulee sisällyttää selkeät vaatimukset, jotka tukevat liikkumisen turvallisuutta, esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta. Helsingin vammaisneuvosto pitää mikroliikenneluvan lupaehtojen luonnosta oikean suuntaisena ja haluaa antaa oheisen lausunnon.

Ajonopeutta koskevat lupaehdot (Kappale 1.1)

Vammaisneuvosto pitää tarpeellisena nopeusrajoituksia yöaikaan sekä hitaan ajon vyöhykkeillä. Ajonopeudet tulee rajoittaa erityisesti alueilla, joissa liikkuu lapsia, iäkkäitä ja apuvälineitä käyttäviä henkilöitä.

Vammaisneuvosto on huolissaan ajonopeuksien noudattamatta jättämisen valvonnasta ja sanktioista sekä palvelunkäyttäjän että palveluntarjoajan osalta.

Tulee arvioida, toimiiko ajonopeuksien alentamisen vaihtoehtona yöaikaan aktivoituva alkolukko varmempana vaihtoehtona.

Pysäköintiä koskevat lupaehdot (Kappale 1.2)

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että lupaehtoihin sisällytetään selkeät pysäköintisäännöt ja selkeät pysäköinnin rajoitusalueet. Väärinpysäköidyt sähköpotkulaudat estävät esteettömän kulun ja aiheuttavat turvallisuusriskejä erityisesti henkilöille, joilla on erilaisia liikkumisen rajoitteita.

Vammaisneuvosto on aiemmin ottanut jo kantaa esimerkiksi Elielinaukion ja Asemaukion kaavaan ([linkki lausuntoon](#)) niin, että keskustan alueella liikkumisesta tulee mahdollisimman rauhallista. Tämä edellyttää sähköpotkulautojen pysäköinnin tiukkaa rajoittamista tai jopa ajokieltoalueiden laajentamista. Kävelykatuja tulee rauhoittaa sähköpotkulautoaliikenteeltä jalankulkijoiden käyttöön.

Vammaisneuvosto pitää hyvänä, että ajoneuvoja ei saa pysäköidä joukkoliikennevälineiden pysäkki-, odotus- tai laiturialueille.

Ajoneuvon pysäköinti ajoradan ja jalkakäytävän/pyörätien väliselle erotusalueelle on ongelmallinen, koska ajoneuvot ovat harvoin tien reunassa ja tien suuntaisesti. Erityisesti jalkakäytävän reunaan jätetyt sähköpotkulaudat aiheuttavat valkoista keppiä käyttäville näkövammaisille henkilöille turvattomuutta ja vaaratilanteita.

Kaupungin tulee järjestää palveluntuottajien kanssa sähköpotkulaudoille otto-/jättöpaikkoja samalla periaatteella kuin kaupunkipyörille on järjestetty. Toiminta poistaa parkkeerausongelman, eikä lautoja jätettäisi sinne tänne. Skuuteille tulee olla telineet pysäköintiä varten samoin kuin kaupunkipyörille. Potkulaudassa tulee olla pakollinen asetus, että sen voi pysäköidä vain pystyasentoon niin, että niitä on helpompi kontrolloida, etteivätkä ne loju lupaehdoista huolimatta.

Vammaisneuvosto ehdottaa sähköpotkulautojen pysäköinnin sallimista vain selkeästi merkityille ja esteettömille paikoille sekä tiukkaa väärin pysäköinnin valvontaa. Vammaisneuvosto on huolissaan, että sähköpotkulautojen pysäköintiä ja sääntöjen noudattamista valvotaan riittävästi myös 1. ja 2. vyöhykkeiden pysäköinnin kieltoalueiden ulkopuolella.

Vammaisneuvosto ehdottaa, että jos ajoneuvo pysäköidään luvattomasti pysäköinnin rajoitusalueilla, tulee palvelunkäyttäjän jatkaa sovelluksen avulla maksua eli ajoneuvon käyttö katsotaan päättyneeksi vasta pysäköinnin tapahduttua oikein. Tai mikäli potkulaudan palvelunkäyttäjä jättää laudan lojumaan pysäköintisääntöjen vastaisesti muualle, esim. 2–3 kertaa, palveluntuottaja asettaa laudan vuokranneelle henkilölle määräaikaisen vuokrauseston, jolloin potkulautaa ei pysty vuokraamaan.

Käyttöalueita koskevat lupaehdot (Kappale 1.3-1.4)

Sähköpotkulautojen käyttöalueet tulee määritellä selkeästi. Lisäksi on määriteltävä lupaehdojen luonnosta laajemmin ajokieltoalueet, joilla sähköpotkulaudalla liikkuminen aiheuttaa turvallisuus- tai esteettömyysriskejä kävelijöille, esim. vilkkaat jalankulkualueet, kapeat jalkakäytävät tai paikat, joissa liikkuminen on muuten hankalaa erityistä tukea tarvitseville henkilöillä tai heitä liikkuu palvelutarjonnan vuoksi (esimerkiksi terveyskeskukset).

Vammaisneuvosto pitää hyvänä, että ajokieltoalueita voidaan tilapäisesti lisätä esim. suurten yleisötapahtumien (Tuska, Pride puistojuhla, Stadikan tapahtumat) ajaksi, mikä vähentää alueella vaaratilanteita.

Kommentit välttämättömiin ehtoihin (Kappale 2.1- 2.4)

Vammaisneuvosto kannattaa, että ajoneuvojen lukumäärälle asetetaan selkeät rajat vyöhykkeittäin /alueittain, jotta yksittäiset alueet eivät kuormitu liikaa.

Käyttöaikojen rajausta on tarpeellista ajankohtina, jolloin mikroliikenne voi aiheuttaa häiriöitä tai vaaratilanteita. Vammaisneuvosto pitää käyttöajan kielltoa yöaikaan liikenneturvallisuuden vuoksi tarpeellisena.

Vammaisneuvosto korostaa, että mikroliikenteen palveluntarjoajan asiakaspalvelun tulee olla saavutettavaa ja selkeää myös autismikirjon henkilöille ja muille erityistä tukea tarvitseville. Palautekanavat tulee olla selkeät ja helposti löydettävät, ja tiedot suomeksi, selko suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Ajoneuvoissa tulee olla näkyvästi esillä palautekanava väärin pysäköityjen ilmoittamiseen.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että mikroliikenteen palveluntuottajien sovellus ja palvelut ovat saavutettavia ja selkeitä kaikille käyttäjille, myös henkilöille, joilla on kognitiivisia haasteita. Digipalvelulain mukaisesti palveluntuottajien käyttämien sovellusten ohjeiden ja visuaalisten/äänielementtien tulee olla selkeitä ja aisteja kuormittamattomia.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä seuraavien kausien lupaehtojen tarkentamista varten, että palveluntarjoajat raportoivat säännöllisesti kaupungille sähköpotkulautojen käytön vaikutuksista jalankulun esteettömyyteen ja turvallisuuteen.

Vammaisneuvoston muita kommentteja

Henkilöt, joilla on kuulonalenema, eivät välttämättä kuule takaa tulevaa sähköpotkulautaa ajoissa, vaan joutuvat väistymään pois edestä ja pahimmassa tapauksessa jäävät sähköpotkulaudan alle. Sähköpotkulautoihin tarvitaan äänimerkki huomion herättämistä varten.

Lupaehtoja on hyvin pohdittu kokonaisuutena. Tällä hetkellä ilman lupaehtoja näkyy valitettavan paljon todella vaarallista ajoa, jossa sähköpotkulautoilla ajavat henkilöt eivät huomioi muuta liikennettä tarpeeksi. Sähköpotkulaudat tulee saada ajamaan pyöriteille niin usein kuin mahdollista.

Näkövammaisten henkilöiden kannalta lupaehtojen luonnoksen ongelma on, että lupaehdot eivät ratkaise mikroliikkumisen esteettömyysongelmaa koko Helsingin seitsemän suurpiirin alueella. Täysin sattumanvarainen pysäköinti jalankulun väylien reunoilla on edelleen mahdollista muualla kuin kantakaupungin pysäköintirajoitusalueella. Tämä aiheuttaa näkövammaisille kaupunkilaisille selkeän turvallisuusongelman sekä esteen itsenäiselle ja yhdenvertaiselle liikkumiselle.

Näkövammaisjärjestöt esittivät jo mikroliikennelain säätämisen aikana sähköpotkulautojen pysäköinnin kieltämistä jalankulkuväylien reunoille. Samoin esitettiin, että mikroliikenneluvassa tulee edellyttää vain asemapohjaista toimintamallia, kuten kantakaupungin alueelle esitetään ja kuten kaupunkipyörien kanssa pääsääntöisesti toimitaan. Näin jalankulun väylien reunat jäävät vapaiksi ja näkövammaiset henkilöt voivat seurata valkoisen kepin kanssa väylän turvallista reunaa.

Näkövammaisten kaupunkilaisten kannalta lupaehdon pysäköinnin malli kohtelee eriarvoisesti /syrjii kantakaupungin pysäköintirajoitusalueen ulkopuolella asuvia ja liikkuvia kaupunkilaisia. Keskusta-alueella mikroliikkumisen välineet pysäköidään merkityille alueille, muualla minne sattuu, jolloin väylien perus- eikä erityistason esteettömyys ei toteudu.

[YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista](#) (Finlex) velvoittaa Helsinkiä toteuttamaan ympäristön esteettömyyttä. Sopimuksessa esteettömyyden epääminen katsotaan ihmisoikeusloukkaukseksi. Lupaehtojen valmistelun kiire ja pysäköinnin valvonnan resurssipula eivät oikeuta esteettömyyden epäämistä.

Joukkoliikenteeksi verrattavan sähköpotkulautojen pysäköintipaikkojen välimatka voisi olla yli 500 metriä, kuten runkolinjojen bussipysäkkien väli voi olla. Joten vammaisneuvosto ehdottaa, että sähköpotkulautojen pysäköintipaikkojen verkosto rakennetaan vasta ennen kesän 2026 mikroliikennekauden alkua.

Vammaisneuvosto painottaa lupaehtojen toteutuksen tavoitteellisen seurannan ja valvonnan merkitystä. Seurannan pohjalta lupaehtoja tulee muuttaa ja täydentää tarpeen mukaan, jotta liikkumisen turvallisuus, esteettömyys ja yhdenvertaisuus toteutuvat koko kaupungin alueella.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka

Kristiina Karhos

Vammaisneuvosto

puheenjohtaja

LAUSUNTO
6.10.2025

varapuheenjohtaja

4